

Metodická konference Jak vyučovat v terénu? ZŠ E.Beneše Lysice 8. června 2009

Problematika terénní výuky – podklady k diskuzi

1. Vlastní zkušenosti

Co jsem si už v terénu vyzkoušel?

- Vytýčení pravého úhlu pomocí Pythagorova trojúhelníku (úkol – navázat 13 uzlů na provaze, napnout provaz, vytvořit trojúhelník 3, 4 a 5 dílů, zkontrolovat pravý úhel úhломěrem – 8. ročník, téma Pythagorova věta
- Práce s mapou, měření výšky předmětu, měření pH
- Měření výšky, rozměry viaduktu (11-12 let), optika v terénu (13 let), Archimedův zákon u rybníka (10-15 let), jednoduché stroje
- pouze práci při projektech, dříve topografické práce
- topografické práce - vytýčení úhlu, měření vzdáleností - 14 let
- Psychomotorické hry (relaxační, sportovní) 6-15 let, měření rychlosti aut v obci
- Měření s využitím podobnosti, práce s mapou a buzolou, topografické náčrtky, trasa podle azimutu
- Měření výšky stromů podle délky stínu, obvod a obsah pozemku
- Ozvěna – 8.ročník (pod viaduktem), měření rozměrů budovy – 9.ročník (výpočet obsahu plochy)
- Nic
- Odhad a měření vzdálenosti – tábor, tvorba předmětů z přírodních materiálů – výroba papíru, hliněné destičky, vahadla, barva na obarvení látky – vše bylo umístěno na tábor pro děti 6 – 18 let
- Konstrukce pravoúhlého trojúhelníku, vytvoření metru čtverečního a krychlového

Jaké formy práce v terénu využívám?

- Skupinová, popř. individuální
- Práce ve skupině, hra, soutěž
- nejčastěji skupinová práce
- skupinová práce
- skupinová práce, individuální
- převážně skupinová práce, ale někdy i práce jednotlivců
- skupinová práce, práce vyžadující víc prostoru, sběr materiálu na další hodiny
- zatím žádné
- zatím žádné
- skupinová práce – zadání úkolu a kontrola

2. Efektivita

Přináší terénní výuka i něco jiného než možnosti oddechu v přírodě?

- Motivace, ověření historických měření, praktické vyzkoušení teoreticky získaných poznatků, upevnění učiva
- Praktické ověření poznatků
- Nové znalosti, aplikace znalostí v praxi = řešení problémů, rozvoj spolupráce, komunikace, emotivní náboj
- prostor, přiblížení praxi
- mezipředmětové vztahy
- zpestření výuky, teorie v hodině se dá použít i prakticky
- rozvoj spolupráce, tolerance
- zjištění, že to, co je v teorii se dá uplatnit i v praxi
- stmelení kolektivu, ověření znalostí v praxi
- spojení teorie s praxí, motivace k učení
- ukázka teoretického učiva v praxi
- radost žáků

Které části výuky má smysl provádět v terénu?

- Z časových důvodů – pouze motivační nebo rozšiřující hodina
- Praktické
- Ve všech etapách, ale zejména motivace a úvod k novému učivu, aplikace poznatků v praxi
- aplikace učiva
- praktické použití
- všechny mimo písemného zkoušení
- snad všechny
- v terénu je nejlépe dělat praktická měření a pozorování
- Pythagorova věta – ukázka tvoření pravého úhlu (využití na stavbách), podobnost – užití v praxi (za slunečného počasí využití Slunce)
- geometrie – pravý úhel, kružnice

3. Úskalí

Na jaké problémy jsem ve své praxi při terénní výuce narazil?

- Nedostatek času, malá spolupráce žáků, nemožnost narušit výuku jiných předmětů, nedostatek kázně žáků
- Bezpečnost
- Náhlá změna počasí
- počasí, alergie
- neukázněnost žáků
- bezpečnost
- neobratnost dětí
- velká skupina žáků je nevhodná
- nepřízeň počasí

Jaká jsou potenciální nebezpečí práce v terénu?

- Nevhodné počasí, nemožnost zajištění vybavení, větší nároky na zajištění bezpečnosti žáků
- Úrazy
- Bezpečnost, obtížnější dohled, kontrola výsledků práce
- úrazy, soukromé pozemky
- doprava
- u našich dětí vše co může člověka napadnout, i rovina je nebezpečná
- úraz
- bezpečnost při větším počtu žáků, špatné počasí
- rozptýlení žáků na větší ploše – nemožnost dohledu nad všemi (možnost úrazu, porušení školního řádu – kouření), časová dostupnost vhodného terénu
- počasí, úraz
- nekázeň některých pubertálních žáků

4. Vybavení

Co mám pro terénní výuku k dispozici?

- Nic
- Cokoliv
- Dříve vše, nyní problém, ale doplňuji z dostupného materiálu
- vlastní zdroje
- podle zaměření a tématu si potřebné pomůcky opatřím předem
- papíry, provázky, dřevo, dráty, obruče, křídly
- papíry, provázky, dřevo, dráty, obruče, křídly, ochotu kolektivu učitelů
- vlastní vyrobené pomůcky
- neznám přesné vybavení školy pro výuku v terénu
- pomůcky, prostředí, děti
- kolíky, provázky, křídlo, metr, toposoupravy

Je v možnostech mých a mé školy zajistit potřebné vybavení?

- Spíše ne
- Ano
- Počítám, že se to podaří (na škole celkově slabé vybavení pro Fy pro skupinovou práci)
- především moje vlastní
- myslím, že nemám problém zajistit potřebné vybavení jaké mám v okolí naší školy .
- určitě
- ano, šikovné a ochotné údržbáře
- myslím si že ano
- ano
- záleží na finanční situaci školy
- částečně

- ano

5. Prostředí

Jaké mám v okolí naší školy prostředí pro terénní výuku?

- Celkem vhodné
- Ideální, škola je v lese
- Asi 5 zastávek MHD – problém, že část je chráněná oblast
- Minimální
- les, louky, pole, přehrada
- výborné
- školní hřiště, nádvoří, silnice (slepá ulice), nedaleký park
- školní hřiště, nádvoří, silnice (slepá ulice), nedaleký park
- vhodné
- špatné, škola uprostřed zástavby
- v okolí školy nemám možnost terénní výuky, cca 5 minut autobusem možnost Mariánskéjho údolí (rybník, údolí, řeka, cesta bez aut ...), nebo Stránská skála (cca 15 minut)
- ano – cesta kolem školy, (asfalt), park, hřiště

Mám možnost během roku vyjet do přírody?

- Jen vyjímečně
- Kdykoliv dojet
- Ano, pokud se domluvím s rodiči
- Ano
- Ano, není problém domluvit se s vedením
- Ano
- Ano
- Já osobně ne, ale žáci vyjíždějí na výlety se svými třídními učiteli
- Ano, školní výlet 4 dny, LVK – 5 dnů, jednodenní výlety
- Ano - výlet

6. Vlastní plány

Co chystám/mám namyšleno do budoucna?

- Činnosti zaměřené environmentálně – spolupráce s asociací ochrany přírody, ekocentrum, apod.
- Ma-Fy soustředění 6. třídy
- Použití podobnosti v terénu
- Prohloubení studia fyziky, zpracování netradičních příkladů do matematiky
- Studium speciální pedagogiky
- Po dnešním dni asi začnu plánovat
- Využití dnešního semináře

Přineslo mě osobně dnešní setkání něco podnětného?

- Námět pro realizaci využít mezipředmětové vztahy – Ma-Fy-Bi

- Ano, úkoly byly zajímavé
- Dva náměty na soustředění
- motivace
- určitě jsem ráda, že jsem se zúčastnila
- ano, zajímavé činnosti, při nejbližší příležitosti použiji (asi při pochodovém svičení na závěr roku)
- ano
- ano
- určitě
- náměty pro speštění výuky – alespoň využít školní hřiště
- ano! - náměty

Metodická konference
Jak vyučovat v terénu?
ZŠ E.Beneše Lysice 8. června 2009

Problematika terénní výuky – podklady pro vedoucího diskuzní skupiny

Prosíme:

- ved'te vaši skupinu diskuzí o terénní výuce
- nedovolte, aby diskuze sklouzla mimo téma konference
- uvedená témata a otázky jsou pouze orientační
- zapisujte v bodech názory a zkušenosti, které při diskuzi zaznějí
- na závěr přečtete vaše záznamy ostatním skupinám

Děkujeme za pomoc při organizaci.